TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI Sınıf-10

OGM MATERYAL
ORTAÖĞRETİM GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

KONU ROMAN SORU ÇÖZÜMÜ

Soru 1:
Tanzimat edebiyatı, Tanzimat'ın ilanından yirmi yıl kadar sonra 1860'ta Şinasi'nin Agâh Efendi ile Tercümân-ı Ahvâl gazetesini çıkarmasıyla başlayan ve 1895'e kadar süren edebî dönemin adıdır. Türk edebiyatında önemli bir anlatım birikimi ve geleneği olmakla birlikte roman türünün ilk örnekleri önce çeviri, sonra da Batı romanlarının taklit edilmesi yoluyla bu dönemde oluşturulmuştur. ---- ilk yerli roman olan Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat adlı eseri bu dönemde kaleme alınmıştır.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdaki yazarlardan hangisi getirilmelidir?
A) Namık Kemal'in
B) Ahmet Mithat Efendi'nin
C) Şemsettin Sami'nin
D) Recaizade Mahmut Ekrem'in
E) Sami Paşazade Sezai'nin

Cevap: C

Soru 2:
I. İstanbul'un İçyüzü
II. Ferdâ-yı Garâm
III. Sinekli Bakkal
IV. Kırık Hayatlar
V. Paris'te Bir Türk

Numaralanmış eserler yazıldıkları dönem yönünden ikişerli eşleştirilirse hangisi dışta kalır?
A) I B) II C) III
D) IV E) V

Cevap: E

Soru 3:
Ayşe, gözleri ağlamaktan kırmızı ve şiş olarak köyden hareket etti. Umum köyde bir telâş ve korku vardı. Ayşe'nin boynuna kadınlar tekrar sarıldılar ve ağladılar. Ayşe'ye bir yaylı bulmuş, içini hazırlamıştık. Nihayet vedalar bitti, söğütleri bıraktık. Tozlu ve uzun yolda hayli ilerledik. İhsan da ben de Ayşe'nin kederi dağılmayan yüzüyle alâkadardık; ikide bir ikimiz de eğiliyor, yeis içinde, başı önünde giden kapanık gözlü yüze endişe ile bakıyorduk.

Ateşten Gömlek adlı romandan alınan bu parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?
A) Öyküleyici anlatım
B) Betimleyici anlatım
C) Açıklayıcı anlatım
D) Tartışmacı anlatım
E) Düşsel anlatım

Cevap: A

Soru 4:
Aşağıda verilen sanatçılardan hangisi Tanzimat Dönemi'nin romancıları arasında gösterilemez?
A) Namık Kemal
B) Ziya Paşa
C) Recaizade Mahmut Ekrem
D) Ahmet Mithat Efendi
E) Şemsettin Sami

Cevap: B

Soru 5:
Ali Bey, zengin bir ailenin tek çocuğudur. Kibar ve terbiyeli bir çocuk olarak yetiştirilir. İyi bir tahsil hayatı geçiren Ali Bey, çocukluğunu babasının koruması altında geçirerek büyür. Pişmanlık, aşk, kıskançlık, ayrılık gibi temaları yoğun bir şekilde gördüğümüz romanda Ali Bey, Mahpeyker ve Dilaşub arasında yaşananlar ele alınır. Roman, Türk edebiyatının ilk edebî romanı olma özelliğini taşımaktadır.

Bu parçada sözü edilen roman aşağıdakilerden hangisidir?
A) Karabibik
B) İntibah
C) Araba Sevdası
D) Taaşşuk-ı Talat ve Fitnat
E) Sergüzeşt

Cevap: B

Soru 6:
(I) Bu dönemde yazılan romanlar, genellikle karamsar bir bakış açısıyla oluşturulmuştur. (II) Yazılan eserlerde yazarlar kişiliklerini gizlemişler ve bireysel konulardan çok sosyal konular ele alınmıştır. (III) Tanzimat Edebiyatı Dönemi'nde görülen, anlatıcının araya girip okurla sohbet etmesi, bilgiler aktarması, gerçeği zorlayan tesadüfler ve kişilerin idealize edilmesi gibi kusurlar; Servetifünun romanında oldukça azalmıştır. (IV) Dönemin en önemli sanat akımları, realizm ve natüralizmdir. (V) Bu anlayışla yazılan eserlerde gerçekler anlatılırken kişilerin psikolojileri, onların kişiliklerini etkileyen çevrelerin tanıtımı, içinde bulundukları ortam ayrıntılarıyla verilir.

Servetifünun romanı ile ilgili bilgi verilen bu parçada numaralanmış cümlelerin hangisinde bilgi yanlışı yapılmıştır?
A) I B) II C) III
D) IV E) V

Cevap: B

Soru 7:
Batılı anlamda romancılık bu dönemde başlamıştır. Romanlar realizm ve natüralizmin etkisinde gelişmiş, eserlerde gereksiz tasvirlere yer verilmemiş, olaylar İstanbul ve yakınlarında geçerken Fransız cümle yapısına uygun devrik ve iç içe birleşik cümleler kullanılmıştır. Üst tabakadan insanların kahraman olarak seçildiği eserlerde ruh çözümlemeleri dikkat çekicidir.

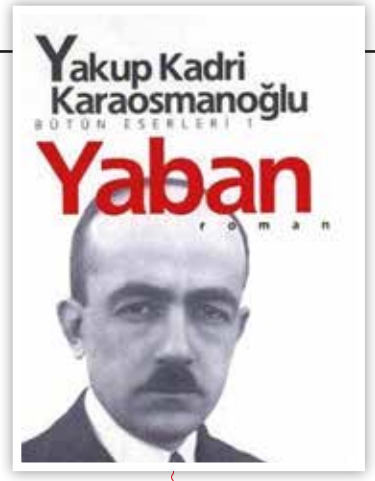
Bu parçada sözü edilen edebiyat hareketi aşağıdakilerden hangisidir?
A) Tanzimat Edebiyatı
B) Fecriati Edebiyatı
C) Servetifünun Edebiyatı
D) Millî Edebiyat
E) Cumhuriyet Edebiyatı

Cevap: C

Soru 8:
Aşağıdaki yazarlardan hangisi, Millî Edebiyat Dönemi yazarlarından biri <u>değildir</u>?
A) Reşat Nuri Güntekin
B) Yakup Kadri Karaosmanoğlu
C) Refik Halit Karay
D) Hüseyin Rahmi Gürpınar
E) Halide Edip Adıvar

Cevap: D

Soru 9:
Yakup Kadri Karaosmanoğlu; romanlarında Tanzimat'tan sonra Türk toplumunun geçirdiği değişimleri, bunların ortaya çıkardığı sosyal sorunları, aydın-halk ilişkilerini ele alır. Kurtuluş Savaşı'nı konu alan ---- adlı eseri ile tanınan yazar, ---- adlı romanında yanlış Batılılaşmanın toplumdaki en büyük tahribatı olan nesil çatışmasını, ---- adlı romanında ise Mütâreke yılları İstanbul'unda yaşanan ahlaki yozlaşmayı işler.

Bu parçada boş bırakılan yere aşağıdakilerden hangileri getirilmelidir?
A) Yaban - Kiralık Konak - Sodom ve Gomore
B) Nur Baba - Yaban – Panorama
C) Yaban - Panorama - Kiralık Konak
D) Kiralık Konak - Sodom ve Gomore - Hüküm Gecesi
E) Hüküm Gecesi - Yaban - Kiralık Konak

Cevap: A

Soru 10:
Uzaklaştıkça karşısında Cihangir tepesinden denize doğru inen bayır küçük mülevven taş parçalarından üzerine bir levha işlenmiş uzun, yüksek bir duvar şeklinde yükseliyor; öteden parça parça kaçarak saklanıyor gibi görünen Beyoğlu sırtı ile Galata yokuşlarının üzerinden kalkmış mütecessis bir baş gibi yangın kulesi iri gözleriyle bakıyor, öte tarafta İstanbul tepelerinin üzerinde camilerin birer gümüş miğfer ile örtülü cesim başları yükseliyor, minarelerin semalara fışkırmak isteyen birer beyaz fevvare şeklinde uzanan ince boyları yer yer akşamın esmer havası içinde güya ihtizaz ediyor; beride güneşin son ziyaları ile tutuşmuş camlarıyla kırmızılıklara boyanan İhsaniye, Üsküdar, daha yüksekte yeşil tepelerin üzerine eteklerini sererek Marmara'ya bakan Çamlıca, biraz daha ileride topraklardan ayrılarak kendisini denize salıvermek istiyormuş zannedilen Fener, Moda…

Mai ve Siyah adlı romandan alınan bu parçanın anlatımında aşağıdaki anlatım biçimlerinden hangisi ağır basmaktadır?
A) Açıklayıcı anlatım
B) Öyküleyici anlatım
C) Betimleyici anlatım
D) Tartışmacı anlatım
E) Epik anlatım

Cevap: C